

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
NILS WAHL
esitatud 12. detsembril 2013¹

Kohtuasi C-470/12

**Pohotovost' s.r.o.
versus
Miroslav Vašuta**

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Okresný súd Svidník (Slovakkia))

Ebaõiglased tingimused tarbijalepingutes — Vahekohtuotsuse sundtäitmine —
Tarbijakaitseühingu menetlusse astumise õigus — Eelotsusetaotlus — Põhikohtuasja sissenõudja poolne
sundtäitmise taotluse „tagasivõtmine” — Eelotsusetaotluse säilitamine eelotsusetaotluse esitanud kohtu
poolt — Euroopa Kohtu pädevus

1. Okresný súd Svidník (Svidníki piirkondlik kohus) (Slovakkia) palub käesolevas eelotsusetaotluses
tõlgendada direktiivi 93/13/EMÜ² teatavaid sätteid koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta
artiklitega 38 ja 47³, et teha kindlaks, kas tarbijakaitseühingutel peab olema liidu õiguses ette nähtud
tarbijakaitse kõrge taseme huvides õigus astuda vahekohtuotsuse sundtäitmise menetlusse.

2. Lisaks sisulistele küsimustele, mis on Euroopa Kohtule formaalselt esitatud, kerkib ka küsimus, kas
viimane on ikka pädev otsust tegema. Võttes arvesse põhikohtuasjas algatatud siseriikliku menetluse
arengut, mis seisneb selles, et sissenõudja loobus oma taotlusest - ja seetõttu on tõenäoline, et
eelotsusetaotluse esitamiseks alust andnud vaidlus lahendatakse -, tuleb kõigepealt välja selgitada, kas
Euroopa Kohtul on veel vaja otsust teha, kusjuures tuleb täpsustada, et eelotsusetaotluse esitanud
kohus ei ole siiani oma eelotsusetaotlust ametlikult tagasi võtnud.

3. Vaatamata sellele, et põhjendatult võivad tekkida kahtlused, kas otsuse tegemine on endiselt vajalik,
ja et eelotsusetaotluse esitanud kohus on andnud vähe teavet, olen arvamisel, et koostöövaimu tõttu,
millest tuleb eelotsusemenetluses juhendada, ei tohiks Euroopa Kohus oma pädevust kokkuvõttes
eitada. Sisulistes küsimustes leian, et kehtiva liidu õiguse kohaselt ei kahjusta tarbijatele tagatud kaitse
tõhusust ei siseriiklik õigusnorm, mis ei luba tarbijakaitseühingutel astuda vahekohtuotsuse
sundtäitmise menetlusse, ega siseriiklik säte, mis seda lubab.

1 — Algkeel: prantsuse.

2 — Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, lk 29; ELT eriväljaanne 15/02, lk 288).

3 — Edaspidi „harta”.

I. Õiguslik raamistik

A. Direktiiv 93/13

4. Direktiivi 93/13 artikli 6 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid sätestavad, et ebaõiglasel tingimused lepingus, mille müüja või teenuste osutaja on oma siseriiklike õigusaktide alusel tarbijaga sõlminud, ei ole tarbijale siduvad ning [et leping jääb muus osas pooltele siduvaks, kui see saab kehtida ka ilma ebaõiglaste tingimusteta].”

[Tsitaati on parandatud Euroopa Kohtus, kuna direktiivi eestikeelne tõlge on ebatäpne.]

5. Direktiivi artikkel 7 näeb ette:

„1. Liikmesriigid tagavad, et tarbijate ja konkurentide huvides oleksid olemas piisavad ja tõhusad vahendid, et lõpetada ebaõiglaste tingimuste seadmine lepingutes, mis müüjad või teenuste osutajad tarbijatega sõlmivad.

2. Lõikes 1 nimetatud vahendite hulka kuuluvad sätted, mille kohaselt isikud ja organisatsioonid, kellel on liikmesriigi õiguse alusel õigustatud huvi tarbijat kaitsta, võivad kooskõlas siseriikliku õigusega pöörduda kohtute või pädevate haldusasutuste poole, kes otsustavad üldiseks kasutamiseks mõeldud lepingutingimuste ebaõigluse üle ning võivad kohaldada asjakohaseid ja tõhusaid vahendeid, et lõpetada selliste tingimuste jätkuv kasutamine.

3. Võttes vajalikul määral arvesse siseriiklike õigusakte, on võimalik lõikes 2 nimetatud õiguskaitsevahendeid kasutada eraldi või koos ühe ja sama majandusharu mitme müüja või teenuste osutaja või nende ühingute vastu, mis kasutavad või soovivad kasutada samu või samalaadseid üldisi lepingutingimusi.”

6. Direktiivi 93/13 artikkel 8 sätestab:

„Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi reguleerimisalas vastu võtta või säilitada asutamislepingule vastavad rangemad sätted, et tagada tarbijate kaitstuse kõrgem tase.”

B. Slovakkia õigus

7. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku põhikohtuasja faktiliste asjaolude suhtes kohaldatava redaktsiooni §-s 93 on sätestatud:

„1. Hageja või kostja nõuete toetuseks võib menetlusse astuda isik, kes on õiguslikult huvitatud menetluse tulemusest, kui tegemist ei ole abielulahutuse menetluse, abielu kehtivust käsitleva menetluse või menetlusega, milles tehakse kindlaks, kas tegemist on abieluga või mitte.

2. Hageja või kostja nõuete toetuseks võib menetlusse astuda ka juriidiline isik, mille tegevusalaks on õiguste kaitse konkreetse õigusnormi alusel.

[...]”.

8. Selle seadustiku § 251 lõige 4 näeb ette:

„Otsuste kohaldamist ja täitemenetlust erinormide tähenduses [...] reguleerivad eelnevad osad, v.a juhul, kui nendes erinormides on sätestatud teisiti. Otsus tehakse siiski alati kohtumäärusega.”

9. Täitemenetluse seadustiku põhikohtuasja faktiliste asjaolude suhtes kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „täitemenetluse seadustik”) artikli 37 lõige 1 sätestab:

„Menetlusosalised on võlausaldaja ja võlgnik; teised isikud saavad menetlusosalisteks olla üksnes osas, milles see on käesoleva seadusega lubatud. Kui kohus teeb otsuse täitekulude kohta, on menetlusosaliseks ka volitatud kohtutäitur.”

10. Seaduse nr 250/2007 tarbijakaitse kohta § 25 lõigete 1 ja 2 kohaselt võib ühing esitada haldusasutusele kaebuse või kohtule hagi tarbijate õiguste kaitse valdkonnas või võib olla menetlusosaline, kui niisugused eesmärgid moodustavad tema põhitegevusala või kui ta on kantud nende isikute nimekirja, kellele riiklik komisjon on andnud selleks loa, ilma et see piiraks kohtu õigust arutada, kas niisugusel isikul on konkreetsel juhul lubatud hagi esitada. Lisaks võib ühing volituse alusel esindada tarbijat riigi asutustes menetlustes, mis käsitlevad tema õiguste kasutamist, sh tarbija õiguste rikkumisega põhjustatud kahju hüvitamist.

II. Vaidluse aluseks olevad asjaolud ja eelotsuse küsimused

11. Vaidluse aluseks olevaid faktilisi asjaolusid niisugusena, nagu need on kokkuvõtlikult edastanud eelotsuse taotluse esitanud kohus, võib kirjeldada järgmiselt.

12. Pohotovost' s.r.o. (edaspidi „Pohotovost’”), kes on sissenõudja põhikohtuasjas, andis M. Vašutale, kes on võlgnik põhikohtuasjas, tarbimislaenu.⁴

13. Selgitamata põhjustel kohustati M. Vašutat Stály rozhodcovský súdi (alaline vahekohus) 9. detsembri 2010. aasta vahekohtuotsusega tagastama sellele äriühingule summa, mida ei ole täpsustatud. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu edastatud teabe kohaselt on see vahekohtuotsus jõustunud ja täitmisele pööratav.

14. Pohotovost' esitas seejärel pädevale kohtutäiturile kehtivate Slovaki õigusnormide alusel täptimisavalduse. Kohtutäitur palus 25. märtsil 2011 Okresný súd Svidníkilt luba alustada nimetatud vahekohtuotsuse alusel täptetoiminguid. See kohus otsustas sama aasta 29. juunil, et täptemenetlust ei ole alust läbi viia osas, mis puudutab viivise arvestamist, ning jättis kohtutäiturile välja mõistmata täptekulud selles osas.

15. Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (tarbijakaitseühing HOOS, edaspidi „ühing HOOS”) palus 9. septembril 2011 luba astuda täptemenetlusse. Sisulistes küsimustes väitis ta eelkõige, et kohtutäitur, kellel oli minevikus olnud töösuhe Pohotovost'iga, oli rikkunud oma erapooletusekohustust, ja lisaks, et see menetlus tuleks peatada.

16. Pohotovost' taotles omalt poolt 27. märtsil 2012, et ühingul HOOS ei lubataks menetlusse astuda, sest täptemenetluse seadustikus ei ole niisugust võimalust ette nähtud.

17. Eelotsusetaotluse esitanud kohus otsustas kohtu kõrgema astme kohtuametniku⁵ määrusega 24. mail 2012 mitte lubada ühingul HOOS täptemenetlusse astuda ja jättis samaaegselt rahuldamata nimetatud ühingu nõuded.

4 — Mulle pärast siseriikliku kohtutoimikuga tutvumist teatavaks saanud info kohaselt sõlmiti see leping 2010. aasta jooksul.

5 — Nii on teda nimetatud eelotsusetaotluses. Ei ole võimalik välja selgitada, kas see ametnik on kohtunik või mitte.

18. Ühing HOOS vaidlustas selle määruse 18. juunil 2012 eelotsusetaotluse esitanud kohtus. Ta väitis, et M. Vašutat ei olnud piisavalt teavitatud ning et kohus ei taganud tarbijale omal algatusel kaitset ebaõiglase lepingutingimuse eest ning viimane ei teinud omapoolseid õiguslikke järeldusi krediidi kulukuse aastamäära märkimata jätmisest tarbijakrediidilepingus. Selle ühingu sõnul ei kohaldanud eelotsusetaotluse esitanud kohus õigesti kohtupraktikat.⁶

19. Selles olukorras otsustas Okresný súd Svidník menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas [direktiivi 93/13] artikli 6 lõiget 1, artikli 7 lõiget 1 ja artiklit 8 koosmõjus harta artiklitega 47 ja 38 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus niisugused siseriiklikud õigusnormid nagu täitemenetluse seadustiku § 37 lõiked 1 ja 3, mis ei luba tarbijakaitseühingul täitemenetlusse astuda?
2. Kui esimesele küsimusele vastatakse, et need sätted ei ole [liidu] õigusega vastuolus, siis kas täitemenetluse seadustiku § 37 lõikeid 1 ja 3 tuleb tõlgendada nii, et need ei takista siseriiklikul kohtul lubamast tarbijakaitseühingul [kõnesoleva direktiivi] artikli 6 lõike 1, artikli 7 lõike 1 ja artikli 8 alusel täitemenetlusse astuda?”

III. Õiguslik analüüs

A. Küsimus, kas Euroopa Kohus peab otsuse tegema

20. Võttes arvesse arengut, millest on Euroopa Kohtule teatatud ja mis on seotud peamiselt M. Vašuta vastu suunatud sundtäitmise taotluse oletatava tagasivõtmisega – areng, mida ma kirjeldan täpsemalt tagapool -, võib õigustatult tekkida küsimus, kas Euroopa Kohus on ikka pädev tegema otsust talle esitatud eelotsuse küsimuste kohta.

21. Enne kõike muud ja selle jätkuks, mida ma juba märkisin,⁷ juhin tähelepanu, et Euroopa Kohus peaks minu meelest säilitama oma pädevusala suhtes üsna kitsa lähenemise.

22. Mõistagi on täiesti selge, et eelotsusetaotluse esitanud kohtul on lihtsam hinnata kohtuasja eripära arvestades nii seda, kas tal on oma otsuse tegemiseks vaja esitada eelotsusetaotlus, kui ka seda, kas Euroopa Kohtule esitatavad küsimused on asjakohased.⁸

23. Selles osas näib mulle, et üsna sageli samastatakse selle analüüsimine, kas eelotsusetaotluse esitanud kohtus on tõesti pooleli kohtuasi - millest sõltub Euroopa Kohtu pädevus -, selle hindamisega, kas esitatud küsimused on sisuliselt tõesti asjakohased, millest sõltub omakorda küsimuste vajalikkus põhikohtuasjas arutatava vaidluse lahendamisel.

24. Kui sellega võib kergesti nõustuda, et esitatud küsimused on tõenäoliselt vajalikud, siis palju raskem on järeldada, et niipea kui Euroopa Kohtu poole pöördutakse, peab viimane – v.a erakorralistel juhtudel – ennast pädevaks tunnistama. Definitsiooni poolest ei saa pädevust ja eelkõige Euroopa Kohtu pädevust eeldada, vaid see peab olema tõendatud.

6 — Ta viitab 6. oktoobri 2009. aasta otsusele kohtuasjas C-40/08: Asturcom Telecomunicaciones (EKL 2009, lk I-9579) ja 16. novembri 2010. aasta määrusele kohtuasjas C-76/10: PohotovostĚ (EKL 2010, lk I-11557).

7 — Vt minu ettepanek kohtuasjas C-482/12: Macinský ja Macinská, mis on Euroopa Kohtus pooleli.

8 — 21. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-467/08: Padawan (EKL 2010, lk I-10055, punkt 21 jj ja seal viidatud kohtupraktika) ning 9. detsembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-241/09: Fluxys (EKL 2010, lk I-12773, punkt 28).

25. Sellest tuleneb, et kui esitatud küsimuste sisulise asjakohasuse hindamist – teema, mille juurde ma tulen tagasi käesoleva ettepaneku teises osas – peab minu arvates iseloomustama teatav paindlikkus, siis kohtuasja olemasolu enda hindamisel tuleb Euroopa Kohtul olla hoolikam.

26. See olemasolu on Euroopa Kohtu pädevuse oluline eeltingimus, mille osas ta võib ja vajadusel isegi peab küsimuse tõstatama omal algatusel.⁹

27. Kohtupraktikas on muide hästi välja kujunenud, et siseriiklikel kohtutel on õigus Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus esitada üksnes siis, kui nendes kohtutes on tõesti pooleli kohtuasi, mille raames nad peavad tegema otsuse, milles saab eelotsust arvesse võtta.¹⁰ Seega ei ole Euroopa Kohus eelotsusetaotluse kohta pädev otsust tegema, kui selle tegemise hetkel on menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus juba lõpetatud.¹¹ Lisaks ei õigusta eelotsusetaotluse esitamist ja järelkult Euroopa Kohtu pädevust juhendavate arvamuste andmine üldiste või oletuslike küsimuste kohta,¹² vaid seda õigustab vajadus lahendada tõesti olemasolev kohtuvaidlus. Kui see kohtuvaidlus lõpeb, kaob ka vajadus vastata eelotsuse küsimustele.

28. Nendel juhistel, mida alles hiljuti meenutati,¹³ on üksnes praktiline väärtus selles mõttes, et need võivad kokkuvõttes aidata ratsionaliseerida nende kohtuasjade voogu, milles Euroopa Kohus peab otsuse tegema. Need aitavad määratleda rolli, mis Euroopa Kohtul selles valdkonnas on ja milleks on tõlgendava kohtu pädevus, mis ei saa avalduda abstraktselt, vaid peab olema tingimata seotud põhikohtuasjas reaalselt esitatud küsimusega. Kui see oleks teisiti, valitseks suur oht, et Euroopa Kohus sekkub õiguslikku arutellu, mis ei ole kokkuvõttes seotud liidu õiguse tõlgendamisega.¹⁴ Nendest põhimõtetest tuleneb paratamatult, et kui näib, et eelotsusetaotluse raames esitatud küsimused ei ole seotud reaalse kohtuasjaga, ei ole Euroopa Kohtul vaja sellele vastata.

29. Seda, et eelotsusetaotlus on seotud kohtuasjaga, mis on reaalselt eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli, peab kahtlemata tõendama see kohus. Kohtuotsuses Foglia¹⁵ kasutatud väljendi kohaselt on hädavajalik, et siseriiklikud kohtud selgitaksid – kui see ei ilmne üheselt kohtutoimikust –, miks nad arvavad, et vastus nende küsimustele on vaidluse lahendamiseks vajalik. Euroopa Kohtu kohustus pidada kinni siseriikliku kohtu ülesannetest eeldab samal ajal, et siseriiklik kohus võtaks arvesse ülesannet, mida Euroopa Kohus eelotsuste alal täidab. Näiteks leidis Euroopa Kohus alles hiljuti ühel juhul, et ta ei pea otsust tegema, kui eelotsusetaotluse esitanud kohus säilitas oma eelotsusetaotluse, kuid ei võtnud – hoolimata vastavast palvest – seisukohta, mis puudutab Euroopa Kohtule teatavaks saanud arengu ehk sündmuse mõju nii põhikohtuasjas teha tulevale otsusele kui ka eelotsuse küsimuste asjakohasusele põhikohtuasjas arutatava vaidluse lahendamise seisukohast.¹⁶

30. Milline järeldus tuleb nendest põhimõtetest käesoleval juhul teha?

31. Kokkuvõttes seisab Euroopa Kohus silmitsi eriolukorraga, mida iseloomustab kaks järgmist asjaolu.

9 — Vt eelkõige 11. septembri 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-428/06-C-434/06: UGT-Rioja jt (EKL 2008, lk I-6747, punkt 40) ja 22. oktoobri 2012. aasta määrus kohtuasjas C-252/11: Šujetová.

10 — Vt selle kohta 20. jaanuari 2005. aasta otsus kohtuasjas C-225/02: García Blanco (EKL 2005, lk I-523, punkt 27) ja 24. märtsi 2009. aasta määrus kohtuasjas C-525/06: Nationale Loterij (EKL 2009, lk I-2197, punktid 10 ja 11).

11 — 21. aprilli 1988. aasta otsus kohtuasjas 338/85: Pardini (EKL 1988, lk 2041, punkt 11) ja 4. oktoobri 1991. aasta otsus kohtuasjas C-159/90: Society for the Protection of Unborn Children Ireland (EKL 1991, lk I-4685, punkt 12).

12 — 7. novembri 2013. aasta otsus kohtuasjas C-313/12: Romeo (punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).

13 — Vt eespool viidatud kohtumäärus Šujetová (punktid 27-32) ja 24. oktoobri 2013. aasta otsus kohtuasjas C-180/12: Stoilov i Ko (punktid 39, 44 ja 46).

14 — Mis puudutab näiteks põhikohtuasja, siis kirjalike seisukohtade lugemisel ilmneb, et Slovaki kohtud on valinud tõlgenduse, mis lahkneb tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku tarbijakaitseühingute õigust astuda täitemenetlustesse käsitlevatest sätetest. Sellele lisanduvad kahtlused, et täitemenetluse kaasatud isikud, käesoleval juhul kohtutäitur, kes pidi tegema täitetoimingud, ei olnud erapooletu (vt käesoleva ettepaneku punkt 15).

15 — 16. detsembri 1981. aasta otsus kohtuasjas 244/80 (EKL 1981, lk 3045, punktid 17 ja 20).

16 — Niisugune muster joonistus kohtuasjas C-492/11: Di Donna, milles otsus tehti 27. juunil 2013 (punkt 28). Vt selle kohta ka eespool viidatud kohtuotsus Stoilov i Ko (punktid 39, 44 ja 46).

32. Esiteks teatas Pohotovost' oma Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 23 lõike 2 alusel esitatud kirjalikes seisukohtades Euroopa Kohtule eelkõige, et ta edastas eelotsusetaotluse esitanud kohtule 14. novembril 2012 dokumendi, millega ta võttis oma täitmistaotluse täielikult tagasi ja palus viimasel seega täitmistoimingud „peatada”. Pohotovost' rõhutas oma seisukohtades, et eelotsusetaotluse esitanud kohus on täitemenetluse seadustiku § 57 lõike 1 punkti c kohaselt kohustatud tegema otsuse tema hagi tagasivõtmise kohta, lõpetades täitemenetluse, ning et igal juhul arvesse võttes, et vaidlus põhikohtuasjas on läbi, ei ole Euroopa Kohtul enam vaja käesoleva eelotsusetaotluse kohta otsust teha.

33. Teiseks piirdus eelotsusetaotluse esitanud kohus - kellel Euroopa Kohus palus kinnitada, kas võttes arvesse tagasivõtmist, millest teatati, on selles kohtus veel pooleli kohtuasi, mille raames ta esialgu oma eelotsusetaotluse esitas, ja kas ta säilitab seda arvestades oma eelotsusetaotluse - oma 2. juuli 2013. aasta kirjas sellega, et märkis, et kohtuasi on ikka pooleli ja et seepärast säilitab ta tõesti oma eelotsusetaotluse. See kohus täiendas seda teavet kirjaga, mis saabus Euroopa Kohtusse 10. septembril 2013 ja milles ta täpsustas, et ta on tõesti tutvunud Pohotovost'i taotlusega täitemenetlus „peatada”¹⁷ ning et lisaks on toimik edastatud Krajský súd v Prešovele (Prešovi maakonnakohus), kellele on esitatud apellatsioonkaebus otsuse peale, millega käesolev eelotsusetaotlus esitati.

34. Mõistagi on üsna üllatav ja kahetsusväärne, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei pidanud kõigepealt vajalikuks teatada Euroopa Kohtule pöördest menetluses, mis toimus vaevalt kuu aega pärast käesoleva eelotsusetaotluse esitamist, ning seejärel ei täpsustanud – kuigi Euroopa Kohus palus tal seda teha -, miks ta arvab, et põhikohtuasi on endiselt pooleli, ning seda vaatamata sellele, et näib, et siseriiklikul tasandil läbiviidava täitemenetluse ja käesoleva eelotsusetaotluse vahel on absoluutne sõltuvussuhe.

35. Võttes arvesse koostöövaimu, mis peab valitsema Euroopa Kohtu ja siseriiklike kohtute vahelistes suhetes,¹⁸ oleks oodanud, et niisuguses olukorras ja pärast seda, kui Euroopa Kohus oli talle selle kohta küsimusi esitanud, annab eelotsusetaotluse esitanud kohus teavet, missugused on sellise tagasivõtmise õiguslikud tagajärjed tema tööle, et põhjendada, et vastus eelotsusetaotlusele on vaidluse lahendamiseks vajalik ja seetõttu on Euroopa Kohus pädev otsust tegema.

36. Kui aga sellisel juhul nagu käesolev on kahtlusi hinnangu osas, millised on niisuguse menetlusliku pöörde tagajärjed vaidluse enda olemasolule, peavad need kahtlused kuidagi eelotsusetaotluse esitanud kohtule abiks olema. Selles mõttes on Euroopa Kohus mitu korda enda ja siseriiklike kohtute hea koostöö igasuguse blokeerumise ennetamiseks püüdnud usaldada siseriikliku kohtu hinnangut.¹⁹

37. Lisaks ei tohi unustada, et eelotsusemenetluses, millega luuakse kohtutevaheline dialoog, on Euroopa Kohtu peamine suhtluspartner siseriiklik kohus. Käesoleva juhtumi asjaoludel näib raske usaldada teavet, mille on edastanud üks põhikohtuasja pool, ning järeldada, et põhikohtuasi on nüüd täiesti esemetu²⁰ ja seega ei ole Euroopa Kohus pädev otsust tegema.

38. Võttes arvesse koostöö- ja vastastikuse usalduse vaimu, mis peab valitsema siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu suhetes, olen seega arvamisel, et Euroopa Kohus peab kõigest hoolimata usaldama järeldust, millele jõudis eelotsusetaotluse esitanud kohus, ja seega ei peaks ta oma pädevust eitama.

17 — Eelotsusetaotluse esitanud kohus märkis siiski, et talle teatati sellest taotlusest 27. detsembril 2012.

18 — Selle kohta tuleb meenutada, et siseriiklikele kohtutele eelotsuse taotlemiseks antud soovitude (ELT 2012, C 338, lk 1) punktis 30 on sõnaselgelt märgitud, et eelotsusemenetluse nõuetekohaseks kulgemiseks Euroopa Kohtus ja selle tõhususe tagamiseks on eelotsusetaotluse esitanud kohus kohustatud teavitama Euroopa Kohut igast menetlusküsimusest, mis võib mõjutada viimase menetlust.

19 — Vt selle kohta eelkõige 16. jaanuari 1974. aasta otsus kohtuasjas 166/73: Rheinmühlen-Düsseldorf (EKL 1974, lk 33, punkt 4) ja 16. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-210/06: Cartesio (EKL 2008, lk I-9641, punkt 96).

20 — Selles mõttes erineb põhikohtuasi kohtuasjast, milles anti eespool viidatud kohtumäärus Šujetová, mis oli otseseks jätkuks tagasivõtule E. Šujetová poolt, kellel oli direktiivist 93/13 tulenev kaitse, mitte üksnes võlausaldajast äriühingult saadud teave.

B. Eelotsuse küsimused

39. Kõigepealt tuleb analüüsida, kas eelotsuse küsimused on sisuliselt asjakohased ja niisiis vastuvõetavad, kusjuures tuleb täpsustada, et Slovaki ja Saksamaa valitsused avaldasid selles suhtes oma kirjalikes seisukohtades tõsiseid kahtlusi.

40. Need valitsused väitsid sisuliselt, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei näidanud ära, miks on direktiivi 93/13 sätetel seos põhikohtuasjaga ja seega mil määral on Euroopa Kohtu vastus vaidluse lahendamiseks vajalik. Eelotsusetaotluse esitanud kohus ei taotle mingit juhust, mis oleks kuidagi seotud hinnanguga võimalikele ebaõiglastele tingimustele lepingus, vaid püüab saavutada seda, et kontrollitaks siseriiklike menetlusnorme, mida sellest direktiivist tulenev ühtlustamine ei hõlma. Slovaki valitsus rõhutab ka, et teine küsimus, milles eelotsusetaotluse esitanud kohus palub Euroopa Kohtul võtta seisukoht siseriiklike õigusnormide kohta, tuleb igal juhul tunnistada vastuvõetamatuks.

41. Mina omalt poolt olen arvamisel, et kuigi kahtlused, mis kerkisid esitatud küsimuste vastuvõetavuse osas, on täiesti mõistetavad, peab Euroopa Kohus – nii palju kui võimalik ja vastavalt koostöövaimule, mis peab eelotsusemenetluses valitsema – püüdma anda vastuse, millest eelotsusetaotluse esitanud kohtul on abi.

42. Kui nüüd aga mõelda taas põhikohtuasja kontekstile, siis ei ole välistatud, et esitatud küsimused võivad – koos ja kui need veidi ümber sõnastada – osutada asjakohaseks.

43. Näib, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei püüa mitte niivõrd saavutada direktiivi 93/13 tõlgendamist koostöimes hartaga, vaid soovib nende kahe eelotsuse küsimuse abil välja selgitada, kas selle süsteemi tõhusust, mis peab kaitsma tarbijaid ebaõiglaste tingimuste eest, kahjustavad ühel või teisel viisil siseriiklikud õigusnormid, mis ei anna tarbijakaitseühingutele õigust astuda vahekohtuotsuse täitemenetlusse.

44. Selles osas ilmneb eelotsusetaotlusest, et põhikohtuasjas soovis ühing HOOS astuda täitemenetlusse, mille oli algatanud Pohotovost' M. Vašuta vastu, eelkõige seepärast, et ta arvas, et oma otsusega peatada täitemenetlus üksnes osaliselt ja lubada ülejäänud täitetoimingud läbi viia ei taganud eelotsusetaotluse esitanud kohus tarbijale omal algatusel piisavat kaitset ebaõiglase vahekohtuklausli eest ega teinud omapoolseid õiguslikke järeldusi krediidi kulukuse aastamäära märkimata jätmisest tarbijakrediidilepingus.

45. Võttes arvesse menetluslikku suunda, mille on võtnud direktiivi 93/13 tõlgendamist käsitlevad kohtuasjad, saan ma eelotsusetaotluse esitanud kohtu kahtlustest muide kergesti aru. Sellest suunast annavad eelkõige tunnistust otsused, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus selles küsimuses viitab,²¹ ning üldisemalt Euroopa Kohtu sellealane praktika, milles on meenutatud menetlusautonoomia põhimõtet ning siis piiritletud see põhimõtte seoses tõhususe ja võrdväärsuse põhimõtetega.²²

46. Leian seega, et esitatud küsimused tuleks veidi ümber sõnastada nii, et nendes soovitakse teada, kas liidu õigus ja eelkõige direktiiviga 93/13 kehtestatud kaitsesüsteem nõuab või vastupidi välistab, et tarbijakaitseühingul lubatakse astuda vahekohtuotsuse täitemenetlusse.

21 — Eespool viidatud kohtuotsuses Asturcom Telecomunicaciones oli tegemist ilma tarbija kohaleilmumiseta tehtud ja jõustunud vahekohtuotsuse sundtäitmise taotlusega ning täitevkohtu kohustusega hinnata omal algatusel, kas vahekohtuklausel on ebaõiglane. Mis puudutab eespool viidatud kohtumäärust Pohotovost', siis selles on täpsustatud selle kohtuotsuse jätkuks täitevkohtu kohustust hinnata omal algatusel, kas krediidilepingus ette nähtud leppetrahv on ebaõiglane.

22 — Vt eelkõige 14. juuni 2012. aasta otsus kohtuasjas C-618/10: Banco Español de Crédito ja 14. märtsi 2013. aasta otsus kohtuasjas C-415/11: Aziz.

47. See täpsustatud, selgitan järgnevates arutluskäikudes, miks olen – nagu ka Slovaki ja Saksamaa valitsus ning Euroopa Komisjon – arvamusel, et küsimust, kas tarbijakaitseühingutel on õigus sekkuda üksikvaidlustesse, ei ole liidu õiguses ei otseselt ega kaudselt reguleeritud. Kõigepealt selgitan, miks ei ole direktiiviga 93/13 ja üldisemalt liidu õigusega vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis välistab tarbijakaitseühingu menetlusse astumise (1. jaotis tagapool), ja siis näitan, miks ei takista miski kehtestamast siseriiklikku õigusnormi, mis seda lubab, või ei takista siseriiklikul kohtul niisuguse menetlusse astumisega nõustumast (2. jaotis tagapool).

1. Direktiiviga 93/13 ei ole vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis välistab tarbijakaitseühingu menetlusse astumise

48. Kohe alguses tuleb märkida, et direktiivis 93/13 ja konkreetselt selle sätetes, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab, ei ole mingit teavet selle kohta, kas tarbijakaitseühingul on lubatud sekkuda üldiselt üksikvaidlustesse²³ ja konkreetselt vahekohtuotsuse täitemenetlustesse.

49. Üldisemalt ei ühtlustata direktiiviga 93/13, millega viiakse läbi minimaalne ühtlustamine, menetluslikke vahendeid, mis on nende ühingute käsutuses.²⁴

50. Tuleb siiski kindlaks teha, kas direktiivi 93/13 eesmärkide, eelkõige selle artiklites 6 ja 7 nimetatud eesmärkide poole püüdlemine peab kaudselt viima selleni, et tunnustatakse niisugust õigust, võttes arvesse tõhususe põhimõtet, mis käesoleval juhul ainsana küsimuse alla satub.

51. Meenutan, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt põhineb direktiiviga 93/13 loodud tarbijakaitseüsteem arvamusel, et tarbija on nõrgemal positsioonil suhtes müüja või teenuste osutajaga, mis puudutab nii tarbija võimet pidada läbirääkimisi kui ka tema teavitatuse taset – olukord, mille tõttu peab tarbija nõustuma müüja või teenuste osutaja eelnevalt kehtestatud tingimustega, ilma et tal oleks võimalik mõjutada nende sisu.²⁵

52. Võttes arvesse nõrgemat positsiooni, milles on tarbija, on direktiivi 93/13 artikli 6 lõikes 1 nähtud ette, et ebaõiglasel tingimused ei ole tarbijale siduvad. Kohtupraktika kohaselt on tegemist imperatiivse sättega, mille eesmärk on asendada lepingupartnerite õiguste ja kohustuste vaheline formaalne tasakaal tegeliku tasakaaluga, mis taastab nendevahelise võrdsuse.²⁶

53. Tagamaks direktiiviga 93/13 taotletavat kaitset, on Euroopa Kohus korduvalt selgitanud, et ebavõrdset olukorda tarbija ja müüja või teenuste osutaja vahel saab tasakaalustada ainult positiivse välise ja lepingupooltest sõltumatu sekkumisega.²⁷

54. Euroopa Kohtu direktiivi 93/13 käsitleva praktika analüüsimisel ilmneb minu arvates selgelt, et kõnesolev „väline sekkumine” seisneb kõigepealt selle kohtu sekkumises, kes peab vaidluse lahendama, ja seda hoolimata vaidluse laadist või menetlusstaadiumist, milles ta sekkub. Kohtu kohustus analüüsida omal algatusel seda, kas talle hindamiseks esitatud lepingus sisalduv tingimus on ebaõiglane,²⁸ kujutab endast ühtaegu nii vahendit, mille abil saavutatakse direktiivi 93/13 artiklis 6

23 — See küsimus erineb kaitseagidest, mida need ühinged võivad esitada (vt käesoleva ettepaneku punkt 59 jj).

24 — Vt kohtujurist Mengozzi 5. septembri 2013. aasta ettepanek kohtuasjas C-413/12: Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, milles otsus tehti 5. detsembril 2013.

25 — 27. juuni 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-240/98-C-244/98: Océano Grupo Editorial ja Salvat Editores (EKL 2000, lk I-4941, punkt 25); 26. oktoobri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-168/05: Mostaza Claro (EKL 2006, lk I-10421, punkt 25) ja eespool viidatud kohtumäärus Pohotovost' (punkt 37).

26 — Eespool viidatud kohtuotsus Mostaza Claro (punkt 36), 4. juuni 2009. aasta otsus kohtuasjas C-243/08: Pannon GSM (EKL 2009, lk I-4713, punkt 25) ja eespool viidatud kohtumäärus Pohotovost' (punkt 38).

27 — Eespool viidatud kohtuotsused Océano Grupo Editorial ja Salvat Editores (punkt 27), Mostaza Claro (punkt 26) ja Asturcom Telecomunicaciones (punkt 31) ning eespool viidatud kohtumäärus Pohotovost' (punkt 39).

28 — Vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsused Banco Español de Crédito (punktid 42-44) ja Aziz (punktid 46 ja 47).

püstitatud eesmärk - takistada seda, et üksiktarbija on seotud ebaõiglaste lepingutingimustega -, kui ka vahendit, millega aidatakse kaasa selle direktiivi artiklis 7 märgitud eesmärgi saavutamisele, kuna sellisel kohtulikul hindamisel võib olla hoiatav mõju ja see võib aidata saavutada seda, et tarbijate ja müüja või teenuste osutaja vahel sõlmitud lepingutes ei kasutata enam ebaõiglasi lepingutingimusi.²⁹

55. Niisugusel juhtumil nagu põhikohtuasjas näib mulle, et kohtupraktikast tuleneb selgelt, et selline sekkumine peaks aset leidma selle kohtu tasandil, milles algatatakse lõpliku vahekohtuotsuse täitemenetlus. Ka Euroopa Kohus on rõhutanud, et kui siseriiklik kohus, mis lahendab lõpliku vahekohtuotsuse sundtäitmise taotlust, peab siseriiklike menetlusnormide kohaselt omal algatusel hindama, kas vahekohtuklausel on siseriiklike avalikku huvi kaitsvate sätetega vastuolus, siis peab ta omal algatusel hindama direktiivi artiklit 6 silmas pidades ka seda, kas vahekohtuklausel on ebaõiglane, tingimusel et tema käsutuses on selleks vajalikud õiguslikud ja faktilised asjaolud.³⁰

56. Selle kohtu sekkumisega tagataksegi täielikult tarbijate tõhus kaitse ebaõiglaste lepingutingimuste eest, sest poolte kokkuleppe puudumise korral on ainult kohtul põhimõtteliselt õigus tuvastada, et lepingutingimus on tühine, või ebaõiglase tingimuse sisu uuesti läbi vaadata.

57. Slovaki valitsuse edastatud teabe kohaselt kohustab muudetud seaduse nr 244/2002 vahekohtumenetluse kohta § 2 tõlgendamine koostoimes § 45 lõike 1 punktiga c täitevkohut tegema teatavatel juhtudel omal algatusel otsuse, et täitetoiminguid ei ole vaja läbi viia, eelkõige siis, kui vahekohtuotsusega antakse ühele poolele korraldus, mida ei ole materiaalselt võimalik täita. Eelotsusetaotluse esitanud kohus on siis kohustatud mitte üksnes analüüsima, kas vaidlusaluse krediitdilepingu tingimused on ebaõiglased, vaid võib ka teha otsuse, et täitetoiminguid ei ole vaja läbi viia.³¹

58. Eelotsusetaotlusest ilmneb muide selgelt, et kui eelotsusetaotluse esitanud kohtul paluti sekkuda enne vahekohtuotsuse täitmisele pööramist, arutas ta küll viivise küsimust ja kritiseeris vastavat ebaõiglast tingimust,³² kuid ei pidanud nähtavasti vajalikuks tõstatada omal algatusel küsimust, kas põhikohtuasja poolte vahel sõlmitud lepingus sisalduv vahekohtuklausel ei ole mitte ebaõiglane.³³

59. Seda arvestades ei mõista ma hästi, kuidas oleks tarbijakaitseühingu menetlusse astumine saanud tagada direktiivis 93/13 ette nähtud tarbijakaitse tõhususe. Niisugune menetlusse astumine ei hõlbusta kohtul selle hindamist, kas vaidlusaluse lepingu tingimused on ebaõiglased, ega sunni teda seda tegema.

60. Kuigi rolli, mida võivad direktiivi 93/13 eesmärkide poole püüdlisel täita tarbijakaitseühingud, ei tohi sugugi alahinnata, tuleb see – nagu ilmneb selle direktiivi põhjendusest 23 – mängu hoopis teisel tasandil ja perspektiivis, kui peab täitma kohus. Niisuguste isikute või organisatsioonide tarbijate huve kaitsvad ettekirjutused, kellel on õigustatud huvi tarbijat kaitsta, on põhimõtteliselt ennetavad ja hoiatavad ning nende puhul ei esine mingit individuaalset huvide konflikti.³⁴

29 — 21. novembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-473/00: Cofidis (EKL 2002, lk I-10875, punkt 32) ning eespool viidatud kohtuotsus Mostaza Claro (punkt 27) ja eespool viidatud kohtumäärus Pohotovost' (punkt 41).

30 — Vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsused Pannon GSM (punkt 32) ja Asturcom Telecomunicaciones (punkt 53) ning eespool viidatud kohtumäärus Pohotovost' (punkt 51).

31 — Meenutan, et eespool viidatud kohtumääruses Pohotovost' (punktid 40 ja 41) esitas Euroopa Kohus juba olulised täpsustused, millised võimalused on kohtul lepingute puhul, milles ei ole ära näidatud krediidi kulukuse aastamäära.

32 — Nii otsustati 29. juunil 2011, et täitemenetlust ei ole alust läbi viia osas, mis puudutab 0,25-protsendilise päevamääraga viivise arvestamist 309 euro suuruselt summalt alates 8. juulist 2010 kuni selle summa tasumiseni, ega mõista kohtutäiturile välja täitemenetluse kulusid.

33 — Direktiivi 93/13 lisas, milles on toodud näitlik loetelu tingimustest, mille võib tunnistada ebaõiglaseks, on punkti 1 alapunktis q nimetatud tingimusi, mille eesmärk või tagajärg on „jätta tarbija ilma õigusest võtta õiguslikke meetmeid või kasutada mis tahes muud õiguskaitsevahendit või tarbija kõnealust õigust piirata, eelkõige nõudes, et tarbija kasutaks vaidluste lahendamiseks üksnes arbitraazimenetlust, mida õigusnormidega ei reguleerita, lubamatult piirata tarbijale kättesaadavaid tõendeid või panna tarbijale tõendamiskohustus, mis kohaldatava seaduse alusel peaks olema teise lepinguosalise ülesanne”.

34 — 26. aprilli 2012. aasta otsus kohtuasjas C-472/10: Invitel (punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika). Vt ka kohtujurist Geelhoedi ettepanek kohtuasjas C-70/03: komisjon vs. Hispaania, milles otsus tehti 9. septembril 2004 (EKL 2004, lk I-7999, kohtujuristi ettepaneku punkt 12).

61. Näiteks on Euroopa Kohus meenutanud, et direktiivi 93/13 artikli 7 lõige 1 kohustab liikmesriike tagama piisavate ja tõhusate vahendite olemasolu ebaõiglaste tingimuste seadmise lõpetamiseks tarbijatega sõlmitavates lepingutes ning et selles osas ilmneb selle artikli lõikest 2, et nende vahendite hulgas on isikutel ja organisatsioonidel, kellel on õigustatud huvi tarbijat kaitsta, võimalus pöörduda kohtute poole, et paluda viimastel otsustada, kas üldiseks kasutamiseks mõeldud lepingutingimused on ebaõiglased, ning saavutada sellisel juhul nende keelamine.³⁵

62. Need õigusnormid kohustavad liikmesriike võimaldama tarbijakaitseühingutel esitada omaenda hagi ebaõiglaste tingimuste peale, lähtudes nende oma õigustatud huvist. Seevastu ei ole direktiivis 93/13 – sugugi rohkem kui õigusaktides, mis reguleerivad tarbijate huve kaitsvaid ettekirjutusi –³⁶ sätteid, mis reguleeriksid rolli, mis võiks või peaks olema tarbijakaitseühingutel üksikvaidlustes, mille üks pool on tarbija.

63. Et tarbijakaitseühingutele ei ole ette nähtud võimalust astuda kohtuotsuse või lõpliku vahekohtuotsuse täitemenetlusse, ei ole niisuguste nagu põhikohtuasjas vaadeldavate siseriiklike õigusnormidega direktiiviga 93/13 taotletavate eesmärkide tõhusust eiratud.

64. Tuleb ka lisada, et põhikohtuasjas vaadeldavate õigusnormide alusel võib ühing niisugust tarbijat igas menetluses, sh täitemenetluses viimase antud volituse alusel otse esindada. Mis puudutab võimalust, et see tarbija ei ole teda puudutavast menetlusest teadlik, siis selline olukord ei saa tuua kaasa seda, et tõhususe põhimõtet tõlgendatakse nõnda, et see nõuab sel juhul, et tunnustatakse tarbijakaitseühingu õigust astuda menetlusse ja korvata selle tarbija kaitse puudumine, kui võtta arvesse, et tõhususe põhimõte ei eelda, et korvatakse täielikult asjaomase tarbija täielik passiivsus.³⁷

65. Ma pean veel analüüsima, kas harta sätteid, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus on viidanud, võivad viia teistsugusele järeldusele.

66. Mis puudutab kõigepealt harta artiklit 38, milles on sätestatud, et „[l]iidu poliitikaga tagatakse tarbijakaitse kõrge tase”, siis kuigi seda ei ole selgitustes põhiõiguste harta kohta³⁸ toodud näidetes, näib mulle, et see kõrge tase, mis ei ole sugugi seotud otseselt määratletava individuaalse õigusliku olukorraga, tähendab põhimõtet, mitte õigust,³⁹ ning sellele saab vastavalt harta artikli 52 lõikele 5 seega tugineda üksnes liidu õigusaktide, käesoleval juhul direktiivi 93/13 tõlgendamisel ja õiguspärasuse kontrollimisel.

67. Kuigi direktiivis 93/13 on nõustutud, et tarbijakaitseühingutel on õigustatud huvi kaitsta tarbijaid kohtute poole pöördumisega, et paluda viimastel otsustada, kas üldiseks kasutamiseks mõeldud lepingutingimused on ebaõiglased, ning saavutada sellisel juhul nende keelamine, ei ole selle direktiiviga siiski kohustatud liikmesriike tagama neile ühingutele õigust sekkuda üksikvaidlustesse, milles need tarbijad on osapooliks, ning harta artikkel 38 ei saa kohustada tõlgendama seda direktiivi nõnda, et niisugust õigust tuleb tunnustada.

35 — Eespool viidatud kohtuotsus Invitel (punktid 35 ja 36 ning seal viidatud kohtupraktika).

36 — On nimelt huvitav, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivis 2009/22/EÜ tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta (ELT L 110, lk 30) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiivis 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnustatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, lk 64), ei ole samuti ette nähtud tarbijakaitseühingu võimalust sekkuda üksikvaidlustesse.

37 — Vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Asturcom Telecomunicaciones (punkt 47).

38 — Selgitustes põhiõiguste harta kohta (ELT 2007, C 303, lk 17) on näitena ära toodud põhimõtteid, mis on sätestatud harta artiklites 25, 26 ja 37.

39 — „Õiguste” ja „põhimõtete” erinevuse ning viimastele tuginemise tingimuste küsimuses viitan eelkõige kohtujurist Cruz Villalóni ettepanekule kohtuasjas C-176/12: Association de médiation sociale, mis on Euroopa Kohtus pooleli, kohtujuristi ettepaneku punkt 43 jj.

68. Harta artikli 47 kohta meenutan, et selles on nähtud ette õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, mis eeldab sõltuvalt juhtumist, et nendele, kellel ei ole piisavalt rahalisi vahendeid, antakse menetlusabi, kui see abi on vajalik, et tagada neile võimalus kohtusse pöörduda.

69. Et direktiivi 93/13 kohaselt on vaidlustes, mille pooled on müüja või teenuste osutaja ja tarbija, nõutud – nagu eespool meenutatud – lepinguosalistest sõltumatut positiivset välist sekkumist kohtu poolt, kes selliseid vaidlusi lahendab, siis näib mulle, et ei saa väita, et sellega, kui tarbijakaitseühingul ei lubata sekkuda tarbija toetuseks vaidlusse, mille pooled on see tarbija ja müüja või teenuste osutaja, rikutakse selle tarbija õigust tõhusale õiguskaitsevahendile niisugusena, nagu see on tagatud viidatud artikliga 47. Lisaks ei saa tarbijakaitseühingu sekkumist samastada ka menetlusabiga, mida tuleb teatavatel juhtudel selle artikli 47 lõike 4 kohaselt anda nendele, kellel ei ole piisavalt rahalisi vahendeid.

70. Mis puudutab seejärel tarbijakaitseühingu võimalust tugineda selles kontekstis samale artiklile 47, siis tuleb tõdeda, et see, kui tal ei lubata astuda menetlusse, mille üks pool on tarbija, ei kahjusta tema kui seda liiki ühingu õigust tõhusale õiguskaitsevahendile, et kaitsta oma õigusi, eelkõige oma üldistes huvides sätestatud õigusi, mida on tunnustatud direktiivi 93/13 artikli 7 lõikes 2.

2. Direktiiv 93/13 ei välista tarbijakaitseühingute sekkumisõiguse tunnustamist

71. Olen seevastu arvamusel, et kuna direktiiviga 93/13 on läbi viidud minimaalne ühtlustamine, võivad liikmesriigid vastavalt selle artiklile 8 selle direktiivi reguleerimisalas vastu võtta või säilitada rangemaid õigusnorme, mis on aluslepinguga kooskõlas, et tagada tarbijakaitse kõrge tase, ja niisuguste siseriiklike õigusnormidega nagu Slovaki tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 93 lõige 2 võib anda tarbijakaitseühingutele õiguse astuda tsiviilkohtumenetlustesse tarbijate nõuete toetuseks. Samuti ei peaks need õigusnormid takistama kohtul – kui asjaomane tarbija nõus on – lubada tarbijakaitseühingul astuda vahekohtuotsuse täitemenetlusse.

72. Sellise menetlusse astumise puhul võib asuda seisukohale, et sellega tagatakse tarbijakaitse niisugusena, nagu seda taotletakse eelkõige direktiiviga 93/13, ning see kujutab sellisena endast täiendavat sekkumist, mida ei ole selles direktiivis ette nähtud, lisaks kohtu positiivsele välisele sekkumisele, mida on selles direktiivis nõutud. Nagu ühing HOOS märkis, võib tarbijakaitseühingute menetlusse astumine aidata juhtida kohtu tähelepanu teatavatele siseriiklikele praktikatele või tingimustele, mida teised siseriiklikud kohtud on pidanud ebaõiglaseks.

73. Lisaks tuleks tarbijakaitseühingute astumist täitemenetlusse juhul, kui selle sekkumise kord ja vastuvõetavuse tingimused ei ole ebasoodsamad kui siseriikliku õiguse kohaldamisalasse kuuluvate võrreldavate olukordade puhul, pidada võrdväarsuse põhimõttele täielikult vastavaks. Põhikohtuasjas ilmneb, et tarbijakaitseühingute menetlusse astumise küsimus puudutab täitemenetluse seadustiku § 37 lõike 1 kohaselt kõiki isikuid, kes soovivad astuda ükskõik missugusesse täitemenetlusse, ükskõik kellenä või ükskõik millises valdkonnas.

74. Kõikide esitatud kaalutluste põhjal teen ettepaneku vastata eelotsusetaotluse esitanud kohtule, et tarbijatele direktiiviga 93/13 tagatud kaitset koostoimes harta artiklitega 38 ja 47 tuleb tõlgendada nii, et sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas ei ole sellega vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis ei võimalda tarbijakaitseühingul astuda vahekohtuotsuse sundtäitmise menetlusse. Nende õigusnormidega ei ole vastuolus ka see, kui kohus lubab niisugusel ühingul vahekohtuotsuse täitemenetlusse astuda.

IV. Ettepanek

75. Kõikidest esitatud kaalutlustest lähtudes teen ettepaneku vastata Okresný súd Svidníki esitatud eelotsuse küsimustele järgmiselt:

Tarbijatele nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiviga 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes tagatud kaitset, eelkõige selle artikli 6 lõiget 1, artikli 7 lõiget 1 ja artiklit 8 koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklitega 38 ja 47 tuleb tõlgendada nii, et sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas ei ole sellega vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis ei võimalda tarbijakaitseühingul astuda vahekohtuotsuse sundtäitmise menetlusse. Nende õigusnormidega ei ole vastuolus ka see, kui kohus lubab niisugusel ühingul vahekohtuotsuse täitemenetlusse astuda.